

Megtalálták I. Pszammetik fáraó szobrát

Tomb of Pharaoh Psamtik I Found

Egyiptom bővelkedik régészeti kincsekben, ezért senkit nem ért meglepetésként Kairó Matariya negyedében 2017. március elején tett új felfedezés, amely mégis hatalmas sajtóvisszhangot kapott, mivel attól tartottak, hogy az óriási szoborfej a kiemeléskor sérüléseket fog szenvedni.

Az egyiptomi Műemlékvédelmi Minisztérium mindvégig arra törekedett, hogy a lehető legnagyobb óvatossággal és pontossággal vezessék a feltárást. Kezdetben a szakemberek azt feltételezték, hogy II. Ramszesz fáraó szobrát találták meg, de később Háled al-Anani műemlékvédelmi miniszter bejelentette, hogy a szobor I. Pszammetik (Psamtik) fáraót ábrázolja, aki a XXVI. dinasztia idején, a saizsi korban (i. e. 664–525) élt és i. e. 664–610 között uralkodott. A szobortöredék faragásainak jellegzetességei és a feliratok arról tanúskodnak, hogy a gigantikus méretű lelet a XXVI. dinasztia idejéből származik, amely archaizáló művészetéről ismert.

I. Pszammetik 54 éves uralkodása alatt Egyiptom visszanyerte függetlenségét Asszíriától, jólét és prosperitás jellemezte ezt a kort. Szülővárosát, Saizst tette a birodalom fővárosává. Szorosabbra fűzte Egyiptom kapcsolatait a görögökkel, településeket hoztak létre a számukra és letelepedésre ösztönözték őket. Közülük sokan az egyiptomi hadseregben szolgáltak.

Hérodotosz Történelem című művének második fejezetéből kiderül, hogy az uralko-

dó más vonatkozásban is rendkívüli ember volt. Az ő nevéhez fűződik a történelem első feljegyzett pszichológiai kísérlete. I. Pszammetik szerette volna megtudni, melyik a legősibb nyelv a világon. Ezért két újszülöttet elválasztott anyjuktól és egy pásztor gondjaira bízta, azzal a paranccsal, hogy senki sem szólhat hozzájuk. Így akarta megtudni, hogy milyen nyelven szólalnak meg először. Az egyik gyermek a bekos szót kiabálva kezdett sírni, ami nagyon hasonlított a kenyér szóra frígiai nyelven. A fáraó arra a következtetésre jutott, hogy a frígiai nyelv ősbibb az

egyiptominál. I. Pszammetik uralkodásának nyolcadik évében egyesítette Egyiptomot. I. e. 656-ban nagy flottát küldött Thébába, hogy rábírja Ámon papnőjét, „isten feleségét”, hogy fogadja örökbe Nitocris, a fáraó lányát. Így a legtekintélyesebb thébai tisztség a királyi házra szállt. Uralkodása kezdetén számtalan nehézséggel kellett szembenéznie, egy alkalommal még csapdába is esett a Földközi-tenger partjainál lévő mocsarakban.

A fáraó nevét illetően vita alakult ki, de A. Wiedemann egyiptológus szerint a Nílus-deltában, főként Szaisz környékén (ahonnan a dinasztia származik) beszélt helyi nyelven a fáraó neve Isten emberét jelenti.

Egypt is rich in archaeological treasures, so the new discovery in the Matariya quarter of Cairo at the beginning of March 2017 was rather a small surprise, yet it received a huge media response. It was feared that the enormous head of the sculpture would be damaged while being brought to the surface.

The Egyptian Ministry of State for Antiquities was trying to do the excavations with the utmost care and accuracy all along. At the beginning experts thought they had found a sculpture of Ramses II, but later Khaled al-Anani, Minister of Antiquities declared that the statue is of Psamtik I, who reigned between 664-610 BC, during the era of the 26th dynasty, in the Saite period (664-525 BC). The features of the carving and the inscriptions on the sculpture fragment show that the finding of gigantic size is from the 26th dynasty, which is known of its archaist art.

During the 54-year of the rule of Psamtik I Egypt regained its independence from Assyria, and the era brought wealth and prosperity. The pharaoh made his birth town, Sais the capital of the empire. He strengthened the relations with the Greek, new settlements were set up for them and they were encouraged to settle down. Many served in the Egyptian army.

In the second chapter of Histories by Herodotus it is written that the king was a remarkable man in many other regards. The first recorded psychological experiment is attributed to him. Psamtik I wanted to learn which language was the most ancient one in

Sztrabón, az ókori történész leírta, hogy a fáraónak ugyan sikerült legyőznie a fejedelemségeket, de vezetői abban reménykedtek, hogy hamarosan megváltozik a politikai helyzet. A történelem azonban nem őket igazolta. I. Pszammetiknek – elődeitől eltérően – nem volt nagy családja, de minden forrás hangsúlyozza, hogy csak egyszer házasodott és feleségéhez hűséges maradt. Felesége Mehytenweskheth, lánya Nitocris, fia pedig Necho herceg, aki i. e. 609-ben II. Necho néven követte apját a trónon. Ma még nem tudjuk pontosan, hány évig uralkodott, de az ő nevéhez fűződik a Bibliában (Krónikák 2. könyve) is szereplő második meggidói csata Egyiptom és Júdea között, i. e. 609-ben.

Az egyiptomi műemlékvédelmi miniszter szerint I. Pszammetik szobra az eddigi legnagyobb későkori felfedezés. A kilencméteres kvarcit kőszobrot több darabban találták meg egy mocsaras területen, ahonnan a kairói nagy Egyiptomi Múzeumba szállították. Restaurálásán német–egyiptomi régészek csoportja dolgozik, jó esély van a szobor teljes helyreállítására.

Április hónapban újabb régészeti szenzációról értesült a világ: új piramist találtak egyiptomi régészek a Kairótól negyven kilométerre fekvő Dahsúrban, az ókori királyi nekropoliszban, az udvarhoz tartozó magas rangú tisztségviselők temetkezési helyén. A szakértők szerint ez a 3700 éves, jó állapotban fennmaradt misztikus építmény volt az első igazi sima oldalú piramis, építését a XIII. dinasztia idejére teszik.

2017-ben az egyiptomi Luxor kapta meg az Arab Kultúra Fővárosa megisztelő címet.

**Öexc. Mahmoud A. Elmaghraby,
az Egyiptomi Arab Köztársaság
nagykövete**

the world. So he took away two newborn babies from their mothers and gave them to a shepherd ordering that nobody is allowed to talk to them. That is how he wanted to find out what language they would use first to speak. One of the children was shouted the

word “bekos” – a word similar to the Phrygian word “bread” – and started to cry. The pharaoh thought that Phrygian was an older language than the Egyptian. In the eighth year of his reign Psamtik I united Egypt. In 656 BC he sent a fleet to Thebes to persuade the Amon Priestess, his “divine wife” to adopt Nitocris, the pharaoh’s daughter. So the most prestigious position of Thebes went to the dynasty. At the beginning of his rule he had to face many difficulties, and once he even got trapped in the swamp by the Mediterranean Sea.

Regarding the pharaoh’s name there was a debate, but according to the Egyptologist A. Wiedemann, in the local language spoken in the Delta of the Nile, especially around

Sais, from where the dynasty came, the pharaoh’s name means the man of God. Ancient historian Strabo recorded that although the pharaoh managed to defeat the principalities, but they hoped the political situation would change soon. Yet, history did not prove them right. Unlike his predecessors, Psamtik I did not have a big family, and every source emphasises that he only married once and remained faithful to his wife. His wife was Mehytenweskheth, his daughter was Nitocris and his son was Prince Necho, who followed his father on the throne in 609 BC and was called Necho II. Today it is not yet known how long he reigned, but in the Bible it is recorded (2 Chronicles), that he was involved in the second Battle of Megiddo between Egypt and the Kingdom of Judah in 609 BC.

According to the Egyptian Minister of Antiquities the statue of Psamtik I has been the greatest modern-age discovery so far. The nine-metre tall quartzite sculpture was found in pieces in a swampy field, and was taken to the Egyptian Museum in Cairo. The restoration work is being done by a group of German

and Egyptian archaeologists, and there is a chance to restore the statue completely.

In April another archaeological sensation was in the news: Some 40 kilometres from Cairo a new pyramid was found in Dahsúr, the ancient royal necropolis, where the high-ranked officials of the court were buried. According to experts the 3,700-year-old mystical building of a real good condition was the first smooth sided pyramid, and it is dated back to the 13th dynasty.

In 2017 Luxor, the beautiful town of Egypt received the prestigious title: the Capital of Arabic Culture.

**H.E. Mahmoud A. Elmaghraby,
Ambassador of the Arab Republic of
Egypt**